

Индустриални заведения подъ държавенъ контролъ презъ 1927 год.

Etablissements industriels soumis au contrôle de l'Etat pendant l'année 1927

До 1924 год. не сж събирани и нѣма публикувани сумирани и систематизирани статистически данни за индустриалнитѣ заведения само подъ държавенъ контролъ нито отъ Главната дирекция на статистиката, нито отъ Министерството на финанситѣ или отъ Министерството на търговията, промишленостъта и труда.

До 1924 год. Министерството на финанситѣ е събирало сведения само за производството на индустриалнитѣ заведения подъ държавенъ контролъ, съ огледъ на следуемитѣ се за плащане отъ тѣхъ специални данъци — акцизъ, бандеролъ, общински налогъ и мурурие. Доколкото пъкъ сж събирани известни сведения само за нѣкои отъ тия заведения отъ Министерството на търговията, промишленостъта и труда, тѣзи сведения сж били съ огледъ на следуемитѣ се облаги, съгласно закона за насърдчение на мѣстната индустрия.

По-подробни статистически сведения за голѣма часть отъ индустриалнитѣ заведения подъ държавенъ контролъ се съдържатъ въ публикациитѣ на Главната дирекция на статистиката за първата индустриална анкета въ Царство България, произведена отъ сжщата Дирекция презъ 1909 година. Но, понеже тая анкета обгръща само тия индустриални заведения, които сж били насърдавани отъ държавата, въ нея се съдържатъ сведения само за ония индустриални заведения подъ държавенъ контролъ, които, съгласно действующия тогава законъ за насърдчение на мѣстната индустрия отъ 7 мартъ 1909 год., сж спадали къмъ насърдаваниитѣ отъ държавата индустрии. Вследствие на това, въ публикациитѣ за индустриалната анкета презъ 1909 год. има сведения само за заведенията отъ следнитѣ индустрии подъ държавенъ контролъ: 1) пивоварство, 2) спиртоварство, 3) производство на оцетъ, 4) производство на кибритъ, 5) производство на захаръ и 6) производство на вжгледуокись. Не сж включени въ тая анкета, като ненасърдавани, заведенията отъ следнитѣ индустрии подъ държавенъ контролъ: 1) производство на тютюневи издѣлия, 2) лющене на оризъ, 3) солопроизводство и 4) производство на гликоза.

Освенъ въ споменатата първа индустриална анкета, сведения за индустриалнитѣ заведения подъ държавенъ контролъ се съдържатъ и въ публикациитѣ на Главната дирекция на статистиката за втората индустриална анкета въ Царство България, извършена пакъ отъ сжщата Дирекция презъ 1921 год. И понеже тая втора индустриална анкета е имала за обектъ не само покровителствуваната отъ държавата индустрия, но и останалата едра индустрия въ страната, тя е обгрънала и всички индустриални заведения подъ държавенъ контролъ, които изброихме по-горе.

Съдържащитѣ се, обаче, статистически сведения за индустриалнитѣ заведения подъ държавенъ контролъ въ публикациитѣ на Главната дирекция на статистиката за първата и втората индустриални анкети мжно се подаватъ на отдѣлно групиране и систематизиране, понеже въ тия публикации индустриалнитѣ заведения подъ държавенъ контролъ сж отнесени къмъ съответнитѣ имъ групи индустрии, а сведенията за повечето отъ тѣхъ сж слѣти съ сведенията за заведения отъ сходни тѣмъ видове индустрии.

За пръвъ пжтъ почватъ да се събиратъ по-подробни статистически сведения *само* за индустриалнитѣ заведения подъ държавенъ контролъ презъ 1924 год. Поводъ за това дава, отъ една страна, отправеното презъ юний 1924 год. писмо до Главната дирекция на статистиката отъ Икономическата и финансова секция при Обществото на народитѣ, а отъ друга — впоследствие и поради взетата отъ Международния статистически институтъ резолюция въ XVI-та му сесия въ Римъ презъ 1925 г. Споменатата комисия при Обществото на народитѣ съ писмото си до Главната дирекция на статистиката иска известни сведения както за метода, по който се събиратъ статистически сведения за индустриалнитѣ заведения подъ държавенъ контролъ, така сжщо и какви именно статистически сведения се събиратъ за тия заведения и дали тѣ се публикуватъ. Международниятъ статистически институтъ въ споменатата му сесия, вследствие